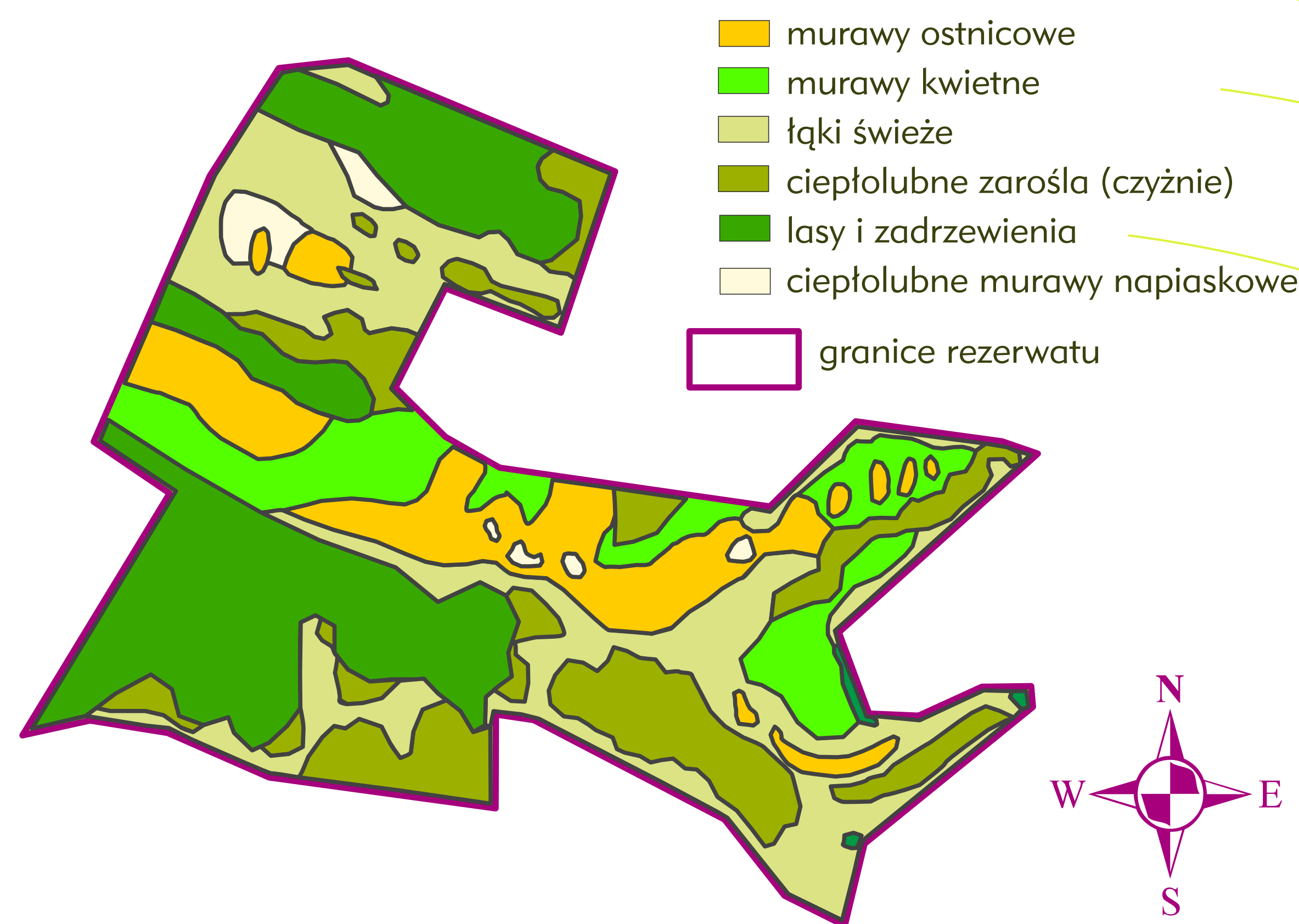

REZERWAT STEPOWY PAMIĘCIN

m.in.: **ostnicę Jana** i **ostnicę włosowatą**, **pajęcznicę liliową**, **turzycę delikatną**, **mikołajka polnego**, **dzwonek syberyjski** i **zarazę przytuliową**. Stwierdzono tu również bogatą faunę bezkręgowców. **Modraszek agestis**, **modraszek korydon** i **powszeledek brunatek**, to motyle charakterystyczne dla środowisk kserotermicznych. Na uwagę zasługuje również pająk – **gryziel stepowy**. Występują tu również wyspecjalizowane gatunki kserotermicznych ślimaków – **poczwarówka pospolita**, **wałkówka trójzębna** i **ślimak żeberkowany**. Dość często spotyka się tu **ropuchę szarą** i **żabę trawną**, a z gadów najpospolitsza jest **jaszczurka zwinka**. Jeśli chodzi o ptaki to dominują tu gatunki związane z zakrzewieniami lub zadrzewieniami w młodych stadiach sukcesji – **piecuszek**, **pokrzewki**, **zaganiacz**, **dzwonec**, **turkawka** i inne. Schronienie znajdują tu również duże ssaki – lisy, dziki i sarny.

Zbiorowiska roślinne najszerszej reprezentowane są przez **ostnicowe murawy kserotermiczne** budowane głównie przez **ostnicę włosowatą** i **pięciornika piaskowego**. Na luźnej piaszczystej i piaszczysto-zwirowej glebie występują pionierskie **zbirowiska lepnicy wąskopłatkowej** i **kostrzewy piaskowej** oraz szczotliczy siwej nawiązujące do muraw napiaskowych. Na siedliskach najżyźniejszych, w dolinkach wąwozów, płaskich wyniesieniach lub na zboczach o wystawie północnej i wschodniej zbiorowiska te przechodzą w **kserotermiczne murawy kwietne z kłosownicą pierzastą** i **ciepłolubne łąki z rajgrasem wyniosłym**. Duże powierzchnie zajmują **zarośla tarniny** i **głógów**, miejscami ze znaczącą domieszką wiąz polnego oraz zbiorowiska leśne z dominacją sosny lub dębu szypułkowego.

Murawy są tzw. **siedliskami półnaturalnymi**, czyli związanymi ze specyficznym gospodarowaniem przez człowieka, głównie **wypasem zwierząt**, **koszeniem** i **okazjonalnym wypalaniem**. To czynnik niezbędny, hamujący **naturalną sukcesję**, czyli proces wkraczania roślinności krzewiastej i drzewiastej, prowadzący do powolnej przemiany terenu otwartego w zbiorowiska zarośli i las. **W przeszłości obszar rezerwatu był użytkowany rolniczo**, jeszcze w latach 60-tych prowadzono tu ekstensywny wypas zwierząt gospodarskich. Dnem wąwozu biegła wówczas uczęszczana droga wiodąca do Pamięcina, natomiast zbocza były całkowicie porośnięte roślinnością murawową. Obecnie otwarte murawy zajmują tylko ok połowę powierzchni rezerwatu. Na szczęście dzięki podejmowanym działaniom ochrony czynnej proces zarastania muraw został zahamowany. **Wycinka krzewów** i **wypas owiec wrzosówek** sprzyjają utrzymaniu w rezerwacie mozaiki otwartych muraw oraz ciepłolubnych zakrzaczeń.

Rezerwat „Pamięcin” o powierzchni **11,8 ha** powołany został w 1972 r. Chroni duży fragment wąwozu erozyjnego przecinającego krawędź pradoliny Odry, którego zbocza porastają unikatowe w skali całego kraju murawy kserotermiczne.

Murawy kserotermiczne to jedne z najcenniejszych i najbardziej zagrożonych wyginięciem typów nieleśnych ekosystemów w Europie. Przystosowane są do siedlisk silnie nasłonecznionych a co za tym idzie: mocno nagrzanym i wysuszonym (wyraz **kserotermiczne** pochodzi od greckich słów **kseros** – **suchy** i **thermos** – **ciepły**). Takie warunki panują głównie na nieleśnych zboczach o wystawie południowej i zachodniej, gdzie temperatura podłoża może dochodzić nawet do 70° C. Ponadto podłoże na którym murawy się wykształcają są zasobne w węgiel wapnia.

Mimo tak ekstremalnych warunków, w jakich występują, murawy kserotermiczne są jednymi z najbogatszych gatunkowo siedlisk na świecie. Występuje na nich wiele rzadkich grzybów, roślin i zwierząt. Z ciekawych roślin występujących w rezerwacie wymienić można

Modraszek korydon (*Lysandra corydon*)

Ostnica Jana (*Stipa joannis*)

Pajęcznica liliowata (*Anthericum liliago*)

